

George „Krev a kuráž“
Patton

Na konci 2. světové války jeden z předních amerických vojenských velitelů přesně odhadl válkou vyvolané změny globální mocenské rovnováhy a předpověděl ohromné nebezpečí komunistické agrese vůči Západu. Jako jediný z amerických vrchních velitelů prosazoval okamžitou akci - dokud trvá převaha Ameriky - k neutralizaci této hrozby. Naneštěstí jeho varování zůstala oslyšena a on sám byl promptně umlčen velice příhodnou „nehodou“, při níž přišel o život.

Před čtyřiceti lety, onoho strašlivého léta 1945, americká armáda právě dokončila likvidaci Evropy, nastolila vojenskou okupační správu mezi troskami zbídačeného Německa a začala vykonávat spravedlnost vítěze vůči poraženému. Generál George S. Patton, velitel 3. americké armády, se stal vojenským správcem velké části americké okupační zóny v Německu

Mezi nejvyššími spojeneckými veliteli byl Patton obecně pokládán za „nejbojovnějšího“, výrazně smělejšího a agresivnějšího než většina generálů a jeho bojová dravost nepochybně nemalou měrou přispěla ke spojeneckému triumfu. Osobně vedl své vojáky do řady nejtěžších a nejrozhodnějších bitev války na Západě: v Tunisku, na Sicílii, při prolomení Siegfriedovy linie, při zastavení německé zimní protiofenzívy v Ardenách - zejména při výjimečně nesmiřitelných bojích kolem Bastogne na přelomu let 1944-5.

Za války Patton sice respektoval odvahu a bojovou zdatnost německých vojsk - především ve srovnání s kvalitou některých amerických spojenců - přesto ale ani on neunikl nenávisti nasáklé válečné propagandě, zosnované cizími vládci amerických médií. Považoval Německo za hrozbu americké svobodě a nacionálně socialistickou vládu za obzvlášť odpornou instituci. Proto neustále mluvil o touze zabít co možná nejvíce Němců a v podobném duchu vedl i své jednotky. Tyto krvelačné tirády mu vynesly přezdívku „Krev a kuráž“ Patton.

Teprve s koncem války a během své funkce jako velitel americké okupační zóny v Německu - a poté, co poznal jak Němce, tak „šlechtivé sovětské spojence“ Američanů - Patton pochopil skutečnou povahu situace a jeho postoje se postupně začaly proměňovat. Ve svém deníku a v četných dopisech rodině, přátelům a mnohým vojenským druhům či vládním činitelům neváhal projevit své nově nabyté poznání a obavy o budoucnost. Jeho deník a dopisy byly v roce 1974 vydány nakladatelstvím Houghton Mifflin Company pod titulem *The Patton Papers*.

Několik měsíců před koncem války si generál Patton uvědomil, jak obří nebezpečí pro Západ představuje Sovětský svaz a rozhořčeně se vzpěchoval rozkazům k zastavení postupu své armády a čekání na to, až Rudá armáda obsadí rozsáhlé oblasti Německa, Čech, Rumunska,

Maďarska a Jugoslávie, jichž mohli Američané snadno dosáhnout před Sověty.

V předvečer německé kapitulace 7. května 1945 se Patton v Rakousku setkal s americkým ministrem války Robertem Pattersonem. Generál byl hluboce znepokojen sovětským porušováním vymezených demarkačních linií, oddělujících sovětské a americké okupační zóny. Také se hrozil plánů vlády na okamžitou částečnou demobilizaci americké armády. Pattersonovi Patton řekl: „Udržujme naše boty naleštěné, bodáky nabroušené a ukazujme se Rudé armádě jako ztělesnění síly. Jedině takovému jazyku rozumí a uznávají jej.“

Patterson odpověděl: „Georgi, byl jsi všemu příliš dlouho moc blízko, takže jsi ztratil přehled o situaci ve větším měřítku.“

Načež Patton oponoval: „Situaci rozumím dobře. Jejich (sovětský) systém zásobování nestačí k tomu, aby je udržel bojeschopné v případě tak závažné akce, do jaké bych je dokázal dostat. Mají slepice v kurnících a stáda dobytka – tak vypadá jejich zásobování. V boji, do jakého bych je byl schopen uvrhnout, by mohli obstát tak pět dní. Pak už by nesešlo na tom, kolik milionů vojáků mají a mohl bych vám dát Moskvu, pokud byste o ni stáli. Při postupu žili z dobývané země a při ústupu by už neměli z čeho brát. Nedávejme jim čas na obnovení zásob. Pokud to uděláme... tak jsme sice porazili a odzbrojili Němce, ale Evropu neosvobodili a válku prohráli!“

Pattonova naléhavá a prorocká slova však u Pattersona a dalších politiků nepadla na úrodnou půdu a jen na jeho smýšlení upozornila cizácké spiklence, tahající z pozadí za nitky v New Yorku, Washingtonu a Moskvě.

Čím důvěrněji Sověty poznával, tím pevněji byl Patton přesvědčen, že správným postupem bylo zadusit komunismus tady a teď, dokud se nabízela příležitost. Později v květnu 1945 se zúčastnil několika setkání a společenských akcí s předními důstojníky Rudé armády, při nichž je pečlivě pozoroval a hodnotil. Do svého deníku si 14. května zapsal: „Nikdy předtím jsem v žádné armádě, včetně německé říšské armády roku 1912, neviděl tak tuhou disciplínu jako v ruské armádě. Důstojníci až na několik výjimek působí dojmem nedávno zcivilizovaných mongolských banditů.“

Jak poznamenal 14. května ve svém deníku Pattonův pobočník generál Hobart R. Gay: „Veškeré jejich (ruské) konání v sobě neslo nádech mužnosti a krutosti.“

Přesto si byl Patton jistý, že tehdy Američané mohli komunisty na hlavu porazit – ale později už dost možná nikoliv. 18. května zapsal do deníku: „Dle mého soudu by americká armáda v současném stavu mohla Rusy porazit velice snadno – navzdory své dobré pěchotě totiž mají Rusové slabiny v dělostřelectvu, letectvu, tancích a znalostech využívání kombinovaných vojsk (*combined arms*), zatímco my ve všech třech oblastech vynikáme. Pokud máme svést s Rusy válku, dříve by bylo lépe než později.“

O dva dny později se se svými obavami svěřil v dopise své ženě: „Pokud s nimi máme bojovat, teď je vhodná doba. Odted' budeme jen a jen slabší a oni silnější.“

Když tedy takto poznal a zhodnotil sovětskou hrozbu a volal po politice, která by osvobodila celou východní Evropu z komunistické nadvlády za vynaložení podstatně méně americké krve, než jí bylo prolito v Korei a Vietnamu a která by ostatně oběma těmto válkám – nemluvě pak o možné 3. světové válce – předešla, dozvěděl se následně Patton o skutečné povaze národa, v jehož zájmu byla 2. světová válka vybojována: Židů.

Většina Židů bezprostředně po válce zaplavujících Německo přišla z Polska a Ruska a Pattonovi přišly jejich osobní návyky šokujícím způsobem necivilizované.

Znechucovalo jej chování v uprchlických táborech (**Displaced Persons, DP**), které Američané pro Židy postavili a ještě více chování těch z nich, kteří byli umístěni v německých nemocnicích a soukromých domech. S hrůzou pozoroval, jak „tihle lidé neznají záchody a odmítají je používat jako cokoli jiného než skladiště plechovek, odpadků a špíny... Odmítají, kdykoliv je to možné, používat latríny a raději si ulevují na zem.“

Ve svém deníku popsal jeden z táborů, „kde, přestože tam bylo dost místa, žili Židé namačkáni na sebe a skoro v každé místnosti v jednom rohu – používaném také jako latrína – byla hromada odpadků. K opuštění jejich odporivých zvyklostí a uklizení nepořádku je dokázaly donutit jen pažby pušek. Pochopitelně vím, že označení ‚ztracené izraelské kmeny‘ se vztahuje na ty skutečně ztracené – a ne na kmen Judův, z něhož pochází tihle dnešní čubčí synové. Podle mě ale i tenhle kmen leccos ztratil – pro začátek veškerou slušnost.“

Pattonův první dojem z Židů se nevylepšil, ani když na Eisenhowerovo naléhání navštívil židovský náboženský obřad. V zápise z jeho deníku ze 17. září 1945 stojí: „Jednalo se o hostinu při příležitosti svátku **Jom kipur**, takže se všichni shromáždili ve velké dřevěné budově, které říkali synagoga. Eisenhowerovi se zdálo vhodné pronést k nim projev. Vešli jsme do synagogy, kterou naplňovala sbírka těch nejsmrduťějších exemplářů lidstva, jaké jsem měl kdy tu smůlu potkat. Když jsme došli asi do poloviny budovy, vrchní rabín, oděný do kožešinového klobouku podobného tomu, který nosil Jindřich VIII., bohatě vyšívané a špinavé komže (*me'il*), sešel k nám, aby se setkal s generálem... Puch byl tak drtivý, že jsem málem omdlel a dokonce jsem asi o tři hodiny později vyzvracel jídlo jen při pouhé vzpomínce na tu hrůzu.“

Tato a mnohé další zkušenosti Pattona pevně přesvědčily, že Židé jsou obzvláště nechutná stvoření, kteří si sotva zasluhují pozornost, jíž je američtí vládní představitelé zahrnují. V dalším zářijovém zápise ve světle požadavků Washingtonu na předání dalších německých ubytovacích kapacit pro židovské potřeby, shrnuje své pocity takto: „Očividně tady stále přežívá onen duch semitské pomsty vůči všem Němcům rozšířený Morgenthauem a Baruchem. **Harrison (úředník ministerstva zahraničí) a jeho kolegové naznačují, že podle jejich mínění by měli němečtí civilisté uvolnit místo pro potřeby ubytování uprchlíků.** Nacházím v tomhle postoji hned dva velké omyly. Zaprvé, když vystěhujeme jednotlivého Němce, trestáme jednotlivého Němce, zatímco tento trest nesměruje proti jednotlivcům, ale celé rase. Navíc vystěhovat člověka za trest z jeho domu bez řádného procesu se přiči mému anglosaskému svědomí. Zadruhé považují Harrison a jemu podobní uprchlíky za lidské bytosti, což nejsou – a u nikoho to neplatí víc než u Židů, kteří stojí níž než

zvířata.“

Jednou z nejdůležitějších příčin k vylepšení smýšlení generála Pattona o pokořených Němcích bylo chování amerických médií vůči nim. Na tiskové konferenci v německém Rezně 8. května 1945 – tedy bezprostředně po německé kapitulaci – byl Patton dotázán, jestli bude se zajatými příslušníky SS jednat odlišně než s řadovými vojáky. Odpověděl: „Ne. Být v SS v Německu neznamena o moc víc než patřit v Americe k Demokratické straně – tady mě prosím necitujte. Chci říct, že ze začátku byli esesáci mimořádní čubčí synové, ale jak válka pokračovala, bastardi jim docházeli, a tak navlékli uniformu na každého, kdo byl po ruce. S některými předními veliteli SS bude nakládáno jako se zločinci, ale nevidím důvod soudit někoho, koho tam naverbovali.“

Navzdory Pattonovu požadavku ohledně citace se jeho věty tisk chtivě chytil a Židé i se svými americkými loutkami v pobouření kvíleli nad Pattonovým srovnáním SS a Demokratické strany i jeho oznámením úmyslem chovat se k většině zajatých příslušníků SS lidsky.

Patton se však odmítl podvolit volání tisku a jeho nesouhlas s americkou okupační politikou vycházející z Washingtonu narůstal. Později v květnu řekl svému švagrovi: „Tohle nesbratřování se mi zdá strašně pitomé. Pokud máme mít v zemi americké vojáky, musí mít nějaké civilisty, s kterými se dá mluvit. Navíc si myslím, že bychom mohli německým civilistům hodně prospět, kdyby naši vojáci směli mluvit s mladými Němci.“

Mnozí Pattonovi kolegové se mu snažili bez okolků ukázat, co se od něj očekává. Jeden z politicky ambiciózních důstojníků, brigádní generál Philip S. Gage, vždy chtivý vlichotit se politickému vedení, Pattonovi napsal: „Samozřejmě chápou, že i vaše rozsáhlá pravomoc není neomezená, ale doufám, že kdekoliv a kdykoliv to bude možné, tak učiníte, co bude ve vašich silách, aby německé obyvatelstvo trpělo. Hlavně proboha nepolevujte v tvrdosti – nic pro ně nemůže dost špatné.“

Patton však pokračoval v tom, co pokládal za správné, kdykoliv mohl. Velice neochotně a až po opakovaných Eisenhowerových urgencích sice nechal vykázat z jejich domovů německé rodiny, aby udělal místo pro milion židovských uprchlíků – část ze slavných údajně zplynovaných „šesti milionů“ – ale příkazu zničit trvale v rámci implementace Morgentauova plánu německé továrny a tím hospodářskou základnu země se vzepřel. Do deníku si k tomu poznamenal: „Nechápu smysl vyhazování továren do vzduchu, jelikož účelu, kvůli němuž se to děje – tedy zabránění Německu v plánování války – lze dosáhnout stejně dobře zničením jejich přístrojů a budovy lze použít k ubytování tisíců lidí bez domova.“ Podobně před svými armádními kolegy vyjádřil pochybnosti o důrazu kladeném na stíhání každého bývalého člena NSDAP v Německu. V dopise manželce z 14. září 1945 dodal: „Upřímně se stavím proti téhle záležitosti s válečnými zločiny. Je to semitské a nečestné. Taky se mi přičí posílat válečné zajatce jako otroky do ciziny, kde mnoho z nich nechají umřít hladem.“

Přes svůj nesouhlas s oficiální politikou se Patton řídil pravidly Morgenthauova plánu a dalších washingtonských směrnic do té míry, do jaké mu to jeho svědomí dovolovalo. Snažil se však zmírnit jejich dopad, což vedlo ke sporům s Eisenhowerem a dalšími politicky orientovanými

generály. V dalším z listů manželce poznamenal: „Jel jsem do Frankfurtu na setkání civilní vlády. Pokud to, co provádíme (Němcům) je ‚Svoboda, tak volím smrt.‘ Nechápu, jak mohli Američané klesnout tak hluboko. Je to semitské, tím si jsem jistý.“

A deníku se svěřil: „Dnes jsme dostali rozkazy... v nichž stálo, abychom poskytli Židům zvláštní ubytování. Pokud Židům, proč ne katolíkům, mormonům atd.?... Taky předáváme Francouzům několik set tisíc válečných zajatců, aby je použili ve Francii coby otrockou pracovní sílu. Je jistou ironií, že jsme bojovali ve **Válce za nezávislost** za obranu lidských práv a v **Americké občanské válce** za zrušení otroctví a teď se oběma principům zpronevřujeme.“

Jeho povinnosti vojenského správce zavedly Pattona do celého Německa a důvěrně jej seznámily s německým národem a jeho životními podmínkami. Nemohl je nesrovnávat s Francouzy, Italy, Belgičany nebo dokonce Brity – a toto srovnání jej nakonec dovedlo k závěru, že 2. světová válka byla svedena proti nesprávným lidem.

Po návštěvě trosk Berlína napsal 23. července 1945 své paní: „Z Berlína jsem byl smutný. Zničili jsme potenciálně skvělou rasu a chystáme se ji nahradit mongolskými divochy. Komunisté ovládnou celou Evropu. Říkají, že za první týden po obsazení města zastřelili všechny ženy, které se pokusily utéct – a znásilnili zbytek. Kdyby mi to dovolili, mohl jsem město obsadit sám (namísto Sovětů).“

Během následujících týdnů v něm toto podezření – tedy že jej spolu s americkou armádou politici zneužili ke zločinným účelům – dále narůstalo. Při večeri s francouzským generálem **Alphonsem Juinem** v srpnu překvapilo Pattona generálovo souhlasné stanovisko. Ve svém deníkovém zápisu z 18. srpna generála Juina cituje: „Nepochybně je neštěstím, *mon General*, že Angličané s Američany zničili jedinou zdravou evropskou zemi – a tím nemyslím Francii. Tím otevřeli cestu nástupu ruského komunismu.“

Pozdější deníkové zápisy a dopisy manželce opakují tytéž závěry. 31. 8. si zapsal: „Ve skutečnosti jsou Němci poslední slušný národ v Evropě. Pokud bych měl volit mezi nimi a Rusy, volím Němce.“ 2. září: „Ničíme jediný napůl moderní stát v Evropě, aby ji Rusko mohlo celou zhltnout.“

V té době dospěli Morgenthauovci a mediální magnáti k závěru, že populární generál je nenapravitelný a musí proto být zdiskreditován. Proto spustili nepřetržitou mediální kampaň à la Watergate, v jejímž rámci jej obviňovali z „mírnosti k nacistům“ a opakovaně připomínali dva roky starý incident, kdy při sicilském tažení profackoval ulejšáka. Newyorské noviny otiskly nepravdivou informaci, že Patton zbabělého vojáka – který byl Žid – při té příležitosti označil za „zbabělého Žida.“

Proto reportéři přišli na tiskovou konferenci s plánem vyprovokovat Pattona natolik, aby pronesl výroky, které budou následně moci užít proti němu. Plán zafungoval. Tisk udělal z jedné z Pattonových odpovědí na neustálé otázky, proč se dostatečně tvrdě nezapojuje do obecného lovu na nacisty titulek: „S nacisty je to jako se soupeřením mezi demokraty a republikány.“ New York Times umístil titulek na první stranu a ostatní noviny po celé Americe

jej následovaly.

Nezaměnitelná nenávist směřující během této tiskové konference na jeho osobu konečně a plně otevřela generálu Pattonovi oči. Onoho večera si do svého deníku zapsal: „V tisku je velice patrný semitský vliv. Mají dva cíle: zaprvé zavedení komunismu a zadruhé vyhození všech odborníků německého nežidovského původu z jejich zaměstnání. Zcela zavrhlí anglosaské pojetí spravedlnosti a mají pocit, že náhodné označení někoho za nacistu je dostatečným důvodem k jeho perzekuci. Byli očividně v šoku, když jsem jim řekl, že nemíním nikoho vyhazovat bez náležitého prokázání viny před legitimním soudem... Taky se soustředili na to, že děláme až moc pro Němce na úkor uprchlíků, z nichž je většina Židů. Na to jsem nedokázal odpovědět, jelikož dle mého mínění i většiny nepolitických důstojníků musíme usilovat o vybudování Německa coby nárazníkového státu proti Rusku. Popravdě se obávám, že jsme čekali příliš dlouho.“

Téhož dne v dopise manželce: „Nejspíš se octnu na titulcích, ještě než se k tobě tento dopis dostane, jelikož novináři se snaží ukázat, že mě víc zajímá obnova pořádku v Německu než chytání nacistů. Nemůžu jim říct pravdu: že pokud neobnovíme Německo, zajistíme nástup komunismu v Americe.“

Eisenhower na mediální rozhořčení reagoval okamžitě a rozhodl se jej uvolnit z pozice vojenského správce a „vykopnout ho nahoru“ na post velitele **15. armády**. V dopise své ženě z 29. září Patton naznačuje, že s novou pozicí není svým způsobem nespokojen, jelikož: „Radši budu dělat tohle než v podstatě kata nejlepších rasy Evropy.“

Ani nová funkce však Pattonovi ústa nezavřela. Do deníku si 1. října zapsal tento postřeh: „Když se tak zamýšlím nad situací, musím nevyhnutelně dojít k přesvědčení, že stojíme na prahu ztráty neposkvrněné tradice americké armády ohledně nezapojování se do politické činnosti. Každého zdá se teď víc zajímají následky jeho činů pro vlastní politickou budoucnost než motto americké vojenské akademie ve **West Point**: „Povinnost, čest, vlast.“ Doufám, že až se zbavíme téhle sbírky rádobypolitiků, naše někdejší tradice bude obnovena.“

Patton se i nadále svěřoval se svými názory svým přátelům – i domnělým přátelům. 22. října napsal do Ameriky dlouhý dopis generálmajoru **Jamesi G. Harbordovi**, v němž tvrdě odsoudil Morgentahuova opatření, Eisenhowerovu bojácnost tváří tvář židovským požadavkům; silné prosovětské tendence v tisku a politizaci, rozklad a demoralizaci americké armády, k nimž uvedené faktory přispívaly.

Demoralizaci armády viděl jako předem stanovený cíl nepřátel Ameriky: „O nic míň než tebe mě rozzuřila snůška lží, s nimiž proti mně a v podstatě všem ostatním velitelům vystoupily komunistické a semitské prvky naší vlády. Podle mě jde o záměrný pokus odcizit vojáka veliteli; komunisté totiž dobře vědí, že řadový voják je nenávidí a bojí se, co by mohlo dokázat jedenáct milionů hlasů (veteránů).“

Jeho kritika politizace armády byla drtivá: „Každý vysoký důstojník dostává každé ráno z Ministerstva války výtah z (novinových) titulků a kromě mě se všichni během následujícího

dne řídí tím, co si přečetli ráno v novinách...”

V dopise Harbordovi Patton také odhalil plány postavit se ničitelům morálky a integrity armády a lidem ohrožujícím budoucnost Ameriky svou neochotou postavit se rostoucí sovětské moci: „Za současného stavu si myslím... že až dokončím tuhle práci, což bude někdy koncem roku, vzdám se funkce - neodejdu na odpočinek, to bych totiž pořád měl roubík v ústech... nezačnu omezeným protiútokem, to by ostatně šlo proti mým vojenským zásadám a teoriím, ale vyčkám, dokud nebudu moci spustit totální ofenzívu...”

O dva měsíce později, 23. prosince 1945 byl generál George S. Patton umlčen nadobro.

Zdroj: **Attack!** č. 53/1977.